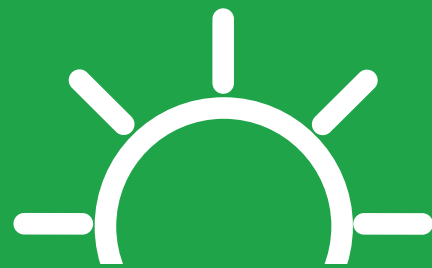

Progressief Bernheze

VERKIEZINGSPROGRAMMA

SAMEN STERKER VOORUIT

PROGRESSIEFBERNHEZE.NL

Beste Bernhezenaren,

In een tijd waarin verschillen soms lijken te overheersen, kiest Progressief Bernheze bewust voor verbinding. Verbinding tussen mensen, generaties, culturen en kernen. En vooral verbinding tussen de gemeente en haar inwoners. Alleen door naar elkaar te luisteren en samen te werken, bouwen we aan een samenleving waarin iedereen meetelt en mee kan doen. Wij geloven namelijk dat beleid pas werkt als het gebaseerd is op wat er écht speelt in onze dorpen. Maar verbinding alleen is niet genoeg. De uitdagingen waar we voor staan (van de wooncrisis tot de landbouwtransitie) vragen om keuzes én actie. Dat vraagt om politiek met lef!

Het vereist lef om de woningmarkt open te breken voor starters en senioren door resoluut te kiezen voor 30% sociale huur in elke kern en alternatieve woonvormen de ruimte te geven.

Het vraagt lef om de transitie naar een natuurinclusieve landbouw niet langer voor ons uit te schuiven, maar boeren actief te begeleiden bij de overstap naar een gezonde, gifvrije toekomst.

En het vraagt lef om de mens weer centraal te stellen in de zorg, met één fysiek te bezoeken spreekuur in elke kern, voor hulpvragen.

Progressief Bernheze neemt verantwoordelijkheid waar nodig en verkent kansen waar mogelijk. We stimuleren initiatieven die mensen bij elkaar brengen en steunen ideeën die vanuit de samenleving zelf ontstaan. Want iedereen moet volledig mee kunnen doen in Bernheze.

Onze visie is helder: een sociaal, toekomstbestendig en gezond Bernheze is alleen haalbaar als we de moed hebben om vandaag te doen wat morgen nodig is. Met dit programma leggen we daarvoor een stevige basis. Niet door af te wachten, maar door met meer lef de schouders onder een verbonden Bernheze te zetten. Want alleen samen komen we verder.

Kelly Baarslag
Lijsttrekker Progressief Bernheze

Inhoudsopgave

Introductie van lijsttrekker Kelly Baarslag	2
Inhoudsopgave	3
Woonoplossingen met de mens centraal	6
<i>Wonen</i>	6
Betaalbaar wonen	6
Betaalbare woningen bouwen	6
Experimenteren met anders wonen	7
Sociale woonvormen	7
Snelheid maken	7
Zelfbewoningsplicht	8
Duurzaam bouwen	8
Levensloopbestendig wonen wordt de norm	8
Groen en betaalbaar wonen in het buitengebied	8
Goed en veilig wonen voor arbeidsmigranten	8
Een groene toekomst	9
<i>Duurzaamheid, energietransitie, landbouw transitie</i>	9
Buitengebied	9
Een toekomst voor andere landbouw	9
Eiwittransitie	10
Gezond wonen in het buitengebied	10
Transitie buitengebied	10
Natuur en water	11
Ruimte voor de kleine natuur	11
Tweeduizend extra bomen	11
Stukje groen, iedereen doen!	11
Ecologisch groenbeheer	11
Blijven investeren in de Maashorst	11
Het Aa-dal ontwikkelen	12
Geen jacht meer in Bernheze	12
Water	12
Energie en afval	12
Besparen aanmoedigen	12
Zonnepanelen	12
Windmolens	12
Stroomnet	13
Alleen mét inbreng van omwonenden	13
Anders omgaan met afval	13
Afvalinzameling	13
Regionale milieustraten	14
Vuurwerkverbod	14

Zorg die verbindt	15
<i>Zorg en gezondheid</i>	15
Voorkomen is beter dan genezen	15
Inzet op preventie	15
Rookvrije sportaccommodaties	16
Luchtkwaliteit verbeteren	16
Zorg en welzijn	16
In de jeugdzorg is de specialist leidend	16
Meer aandacht voor mantelzorgers	16
WMO en Welzijnsondersteuning	16
Burgerinitiatieven	16
Eén loket	17
Dementievriendelijke gemeente	17
Leven in vrijheid	17
Gelijke kansen	17
De sociale dienst helpt	17
Werken loont	17
Schulden worden weggewerkt	17
Alert op armoede	18
Arbeidsmigranten en statushouders doen mee	18
Vooroordelen en discriminatie bestrijden	18
Inclusiviteit en toegankelijkheid	18
Veilig op weg	18
<i>Mobiliteit en infrastructuur</i>	19
Fietsen en wandelen	19
Kiezen voor de fiets	19
Wandelen	19
Gedrag	20
Nieuwbouwwijken	20
Minder auto's	20
Samenwerking andere gemeenten	20
Openbaar vervoer	20
Busverbindingen	20
Hubs voor OV-fietsen	21
Leefbare buurten & verbonden burgers	22
<i>Leefbaarheid, sport en voorzieningen</i>	22
Onderwijs	22
Ruimte voor onderwijs	22
Sport, kunst en cultuur	23
Verenigingen ondersteunen	23
Kunst in de openbare ruimte	23
Een sport- en cultuuraanbod voor iedereen	23
Ruimte voor cultuur, muziek en sport op school	23
Monumenten en erfgoed	24

Veiligheid	24
Weerbaarheid en zelfredzaamheid	24
Sociale veiligheid door samen te werken	24
Bewustwording en bestrijding ondermijning	24
Lokale netwerken	24
Samen redzaam	24
Burgerinitiatieven	24
Een brede blik	25
<i>Bestuurlijke zaken en beleid</i>	25
Samen plannen maken	25
Vroeg meepraten	25
Samen wijken inrichten	25
Een aanspreekpunt voor elk dorp	26
Bestuur en financiën	26
Bernheze als zelfstandige gemeente	26
Gezonde en transparante gemeentefinanciën	26
Transparantie verlening van subsidies	26
Economie en Arbeidsmarkt	27
Innoveren met de regio	27
Samenwerken aan levendige dorpscentra	27
Heesch-west als plek voor lokale bedrijven	27
Inzetten op werk	27
Migratie	28
Arbeidsmigranten	28
Statushouders	28
Asielmigranten en Oekraïense vluchtelingen (RTB)	28
Internationale samenwerkingen	28
Steun voor internationale hulp	28
Onze kandidaat raadsleden	29
Verantwoording	32

WOONOPLOSSINGEN MET DE MENS CENTRAAL

Wonen

Of het nu gaat om je kinderen, een vriendin of jij zelf; iedereen kent wel iemand die op zoek is naar een huis. Voor veel te veel mensen is die zoektocht een blok aan hun been geworden: jongeren die willen uitvliegen, starters die een gezin willen stichten, ouderen die gelijkvloers willen wonen. Dat kan zo niet langer. Het is tijd voor actie.

Topprioriteit nummer één: er moeten nu betaalbare woningen bij in onze gemeente. Daarom doen wij voorstellen om als gemeente de bouw te sturen en samen met woningcorporaties te versnellen. Maar snelheid moet hand in hand gaan met kwaliteit. Mensen hebben het meeste aan mooie, goed geïsoleerde woningen in een fijne omgeving. En dat geldt evengoed voor nieuwe woningen als voor huizen waar mensen al jaren wonen. Pakken we beide aan, dan leggen we de basis voor sterke wijken en gemeenschappen waar iedereen zich thuis voelt.

Doorstromen is wat ons betreft een belangrijk onderdeel van het oplossen van de wooncrisis. Wij willen daarom voornamelijk inzetten op de doorstroom van inwoners die hun eengezinswoning willen inruilen voor een kleinere woning. De woonvisie is te star om dat mogelijk te maken. Wij willen meer maatwerk. Bij doorstroming van senioren en hulpbehoevenden is behoud van de informele zorg een belangrijk aandachtspunt. Alternatieve woonvormen waarbij samenleven het uitgangspunt is, zijn wat ons betreft dan ook de toekomst.

Betaalbare woningen bouwen

De gemeente Bernheze moet een actievere rol aannemen als marktpartij en het beheer van gronden, woningbouw en woninguitgifte meer in eigen hand nemen. Daarom maken we onder andere strengere prestatieafspraken met woningcorporaties over aantallen en prijzen.

Om appartementen betaalbaar te maken en te houden, bouwen we hoger dan drie bouwlagen. Om doorstroming te versnellen bieden we ruim baan voor alternatieve woonvormen. We experimenteren met voorrang geven aan starters en sociale huurders bij het kopen van nieuwbouwwoningen en met het voorrang geven aan mensen die een band hebben met Bernheze om in de eigen gemeente te kunnen blijven wonen. We beperken de mogelijkheden tot uitbouw bij nieuw te bouwen starterswoningen zodat starterswoningen betaalbaar blijven.

De Woondeal is wat ons betreft een harde ondergrens. Niet alleen bij nieuwbouwprojecten wordt gestreefd naar 30% sociale huur, maar in elke kern wordt 30% van de totale woningen sociale huur.

Experimenteren met anders wonen

Het bouwen van nieuwe woningen is de beste oplossing voor het grote woningtekort en daar hebben we in Bernheze al veel voor gedaan. De woningvoorraad groeit ieder jaar met 2,5% in onze gemeente. Maar woningen moeten ook betaalbaar zijn. Het gaat niet alleen om hoeveel woningen we bouwen, maar ook om wát we bouwen. Daarom willen wij verschillende vormen van anders wonen mogelijk maken. We streven naar visie en regelingen die ruim baan bieden aan alternatieve woonvormen zoals tiny houses, zorgwoningen, woningsplitsing, generatiewoningen en knarrenhofjes. Maar ook het realiseren van woonerven op agrarische gronden en het realiseren van plannen samen met inwonersgroepen of burgerinitiatieven staat hoog op de agenda.

We stimuleren en bevorderen initiatiefnemers van woningsplitsing en woningdeling door hen niet te korten op uitkeringen en zo min mogelijk belemmerende regelgeving te hanteren bij vergunningverlening. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de parkeernorm.

We willen bovendien pré-mantelzorgwoningen toe gaan staan voor mensen die (nog) geen zorgindicatie hebben, en mantelzorgwoningen gaan toestaan op het hele erf in plaats van alleen achter de bestaande woning.

We willen dat initiatiefnemers of inwonersgroepen die hier plannen voor hebben, actief begeleid worden door de gemeente in het proces.

Het gaat niet alleen om hoeveel woningen we bouwen, maar ook om wát we bouwen. Daarom willen wij verschillende vormen van anders wonen mogelijk maken.

Sociale woonvormen

We bieden eveneens mogelijkheden voor meer sociale woonvormen en stimuleren de bouw hiervan in toekomstige woningbouwprojecten. Niet alleen voor senioren, maar ook voor mensen met een beperking en voor begeleid wonen voor mensen uit de GGZ of jeugdzorg. Zo zorgen we ervoor dat de afspraken uit de Woonvisie vorm krijgen. Juist het integreren van speciale woonvormen in de wijken zorgt ervoor dat zorgvragende of hulpvragende doelgroepen zichtbaar zijn in de wijk en dit zorgt voor meer (vrijwilligers) hulp vanuit die wijk. Dat is in de toekomst hard nodig vanwege het tekort aan (mantel)zorgers.

Snelheid maken

De woningen die nodig zijn, zijn dat niet pas over vijf jaar. Die zijn nú nodig. Daarom moeten we vaart achter de plannen en ontwikkelingen zetten. We willen dat de gemeente procedures verkort en vereenvoudigt. Bijvoorbeeld door generieke vergunningen af te geven voor conceptuele bouwproducten en in te

zetten op parallel lopende plannen.

Zelfbewoningsplicht

Er zijn grote problemen op de woningmarkt. Dat wordt onder andere veroorzaakt door vastgoedbeleggers die koopwoningen bemachtigen en deze vervolgens te huur aanbieden. Andere kopers trekken bij onderhandelingen aan het kortste eind omdat zij de stijgende woningprijzen niet meer kunnen opbrengen. We behouden daarom de zelfbewoningsplicht en breiden die waar mogelijk uit.

Duurzaam bouwen

Om de klimaatverandering te beperken is het belangrijk dat er duurzamer gebouwd gaat worden. Dat betekent dat huizen steeds vaker van andere materialen, zoals hout, gebouwd zullen gaan worden. Die ontwikkeling wil Progressief Bernheze aanmoedigen en versnellen. Ook willen wij dat nieuwe woningen standaard worden voorzien van slimme technieken die vervuiling en verspilling tegengaan, zoals een installatie waarmee toiletten doorgespoeld worden met regenwater.

We leggen bij elk nieuw plan de nadruk op natuurinclusief bouwen: nieuwbouwwoningen bieden in gevel en dak ruimte aan insecten en vogels.

Levensloopbestendig wonen wordt de norm

In veel huizen moeten mensen wanneer hun leven verandert, bijvoorbeeld als ze minder mobiel worden, verhuizen of hun huis flink verbouwen. Dat kost veel tijd, geld en moeite. Om dat te voorkomen willen we bij nieuwbouwprojecten meer levensloopbestendig bouwen.

Groen en betaalbaar wonen in het buitengebied

In het buitengebied is ook ruimte voor nieuwe initiatieven in betaalbaar en duurzaam wonen. Het buitengebied volbouwen is voor ons geen optie. Het ruimtelijke, groene karakter van het buitengebied moet behouden blijven. Het moet ook geen enclave voor nieuwe villa's worden. Maar door in het buitengebied gelegenheid te bieden aan mensen om betaalbare woningen te bouwen die goed verbonden zijn met de groene omgeving, kunnen we het buitengebied versterken, het groene karakter behouden en de woningnood verkleinen. Het buitengebied is bij uitstek een gebied waar ruimte is om te experimenteren met nieuwe woonvormen die opgaan in een natuurlijke omgeving. Bijvoorbeeld tiny houses en knarrenhofjes.

Goed en veilig wonen voor arbeidsmigranten

De Nederlandse economie heeft arbeiders uit andere landen nodig om te blijven draaien. Dat geldt zeker ook voor onze gemeente. Mensen die onze economie komen versterken, verdienen eerlijke behandeling en goede huisvesting. Huisvestingsprojecten waarbij de huisbaas ook de baas is op de werkvloer vinden wij ongewenst.

EEN GROENE TOEKOMST

Duurzaamheid, energietransitie, landbouw transitie

Klimaatverandering is nu aan de gang, dat is geen mening maar een feit. De gevolgen van uitstoot en vervuiling zijn voor veel mensen al vlakbij. Er komen meer stortbuien, hittegolven en droogtes op ons af. Insecten verdwijnen uit het veld, het water is te vies om in te zwemmen, drinkwater wordt schaarser en de ramen moeten dicht vanwege het stof in de lucht. Daarom doen wij voorstellen voor een schone gemeente en een groene economie. Wij willen dat de gemeente een actieve rol inneemt in de landbouwtransitie en om onze leefomgeving groener te maken. Daarbij betrekken we al die inwoners, bedrijven en organisaties die al bezig zijn om de samenleving van morgen vorm te geven.

Een gezonde en veerkrachtige natuur is een onmisbaar onderdeel van gezondheid, welzijn en de schoonheid van Bernheze. Biodiversiteit – de rijkdom aan planten, dieren en ecosystemen om ons heen – zorgt o.a. voor schone lucht en water, gezonde bodem, bestuiving van gewassen, en het biedt ons prachtige plekken om te recreëren. Daarom is het vergroten van de biodiversiteit in Bernheze één van onze belangrijkste thema's.

Buitengebied

Een toekomst voor andere landbouw

Om onze aarde leefbaar te houden is het belangrijk dat we met zijn allen minder gaan vervuilen. Ook de intensieve veehouderij heeft daarin een grote opdracht. In Bernheze zijn veel intensieve veehouderijen aanwezig. Deze intensieve veehouderijen houden samen bijna drie miljoen dieren. Dat kan in de toekomst niet zo blijven. We moeten samen met boeren op zoek naar nieuwe kansen.

Daarom geven we prioriteit aan het verduurzamen van de landbouw en het groener en gezonder maken van het buitengebied. Door samen met de boer op zoek te gaan naar alternatieve vormen van voedsel

produceren kunnen we het leven van dieren en mensen beter maken en de natuur versterken. De gemeente gaat actieve begeleiding bieden aan de landbouwtransitie en helpt minimaal vijf boeren per jaar om over te stappen naar een andere bestemming of naar biologische en/of natuurinclusieve landbouw middels voorlichting, stimuleringsmiddelen en hulp bij regelgeving.

We stimuleren agrarische ondernemers bovendien om minder dieren te houden, zodat er minder mestproductie is. We steunen initiatieven die dit als doel hebben.

Eiwittransitie

De overstap naar meer plantaardige en lokaal geproduceerde eiwitten is cruciaal voor onze toekomst: het is beter voor het klimaat, onze gezondheid en het dierenwelzijn. Progressief Bernheze ziet dit als een enorme kans voor onze agrarische gemeente.

Wij willen dat de gemeente de eiwittransitie actief stimuleert door boeren te ondersteunen die overstappen op de teelt van eiwitrijke gewassen. We zetten in op een lokale eiwitketen die deze telers verbindt met onze horeca, winkels en zorginstellingen. De gemeente geeft hierin het goede voorbeeld. Zo versterken we onze lokale economie en bouwen we aan een duurzaam en gezond Bernheze.

In de wethoudersportefeuille waarin landbouwtransitie zich bevindt, komt ook aandacht voor de eiwittransitie en in het verlengde daarvan, gezonde voeding.

Gezond wonen in het buitengebied

Gezondheid is een groot goed. We willen daarom dat er niet meer gebouwd wordt binnen de gezondheidscirkel rondom geitenhouderijen in Bernheze. Om te voorkomen dat het woningaanbod of nieuwbouwprojecten in het gedrang komen, verplaatsen we deze bedrijven, stimuleren we de beëindiging van bestaande bedrijven en staan we geen uitbreiding van nieuwe geitenhouderijen toe.

We zetten in op beperking van landbouwgif / pesticiden zoals glyfosaat en waar mogelijk komt er een maximalisering op het gebruik ervan. We benutten de mogelijkheden van de Omgevingswet om teelten waarbij veel pesticiden worden gebruikt (zoals lelie- en sierteelt) te minimaliseren en bufferzones in te stellen rond woningen, scholen en natuurgebieden waar geen pesticiden mogen worden gebruikt. Er blijft ruimte voor ondernemers die op weg zijn naar duurzame alternatieven.

Transitie buitengebied

Het aantal agrarische bedrijven in het buitengebied neemt af. We stimuleren bovendien de intensieve veehouderij om alternatieve vormen van landbouw of bedrijvigheid te omarmen op weg naar een groener en gezonder buitengebied. Daartoe moeten deze alternatieven wel laagdrempelig toegankelijk zijn. In plaats van te focussen op wat niet kan, willen we initiatieven die bijdragen aan duurzaamheid, biodiversiteit en een toekomstbestendige landbouw juist mogelijk maken.

We staan een heldere lijn voor in welke bedrijvigheid er in het buitengebied wel en niet thuishoren. Zo zorgen we ervoor dat inwoners met goede ideeën snel weten waar zij aan toe zijn. Wat ons betreft is er in het buitengebied plaats voor circulaire, natuurinclusieve, biologische en soms ook recreatieve ontwikkelingen. Voor nog meer maïs of nieuwe vormen van intensieve tuinbouw of sierteelt is er geen plek.

Wanneer agrariërs stoppen, krijgen bouwvlakken een nieuwe bestemming. Maar de vrijkomende agrarische gronden blijven nog te veel in gebruik als gangbare landbouw (en worden vaak intensief bemest). Deze vrijkomende gronden moeten daarom een natuurinclusieve bestemming krijgen.

Natuur en water

Ruimte voor de kleine natuur

Het gaat niet goed met de natuur in Nederland. In ons grote buitengebied is veel ruimte om nieuwe natuur te creëren. De gemeente gaat ondernemers stimuleren en faciliteren om landbouwgrond om te zetten naar natuur en akkerranden in te zaaien met bloemen om de biodiversiteit te vergroten. Daarin gaat de gemeente het goede voorbeeld geven door gronden te verpachten aan natuurontwikkelaars, bermen minder vaak te maaien, in te zaaien met bloemen én te stoppen met het storten van puin in de bermen. Elk perceel is een potentieel klein natuurgebied. Daarnaast is het ook op grotere schaal nodig om het areaal natuur - nu slechts twaalf procent van ons grondgebied - fors uit te breiden.

We besteden bovendien aandacht aan een goede dooradering van de kernen door de kernen en het groen aan te laten sluiten op het buitengebied (beekdalen, bossen, etc.) bijvoorbeeld door looproutes.

Tweeduizend extra bomen

De Rijksoverheid en provincie hebben een bossenstrategie opgesteld waarin gestreefd wordt naar tien procent meer bossen in 2030. Bernheze gaat daarin mee en doet meer. De afgelopen jaren zijn steeds meer bomen en bossen uit onze dorpskernen, dorpsranden en het buitengebied verdwenen. Progressief Bernheze wil die trend omkeren. In aanvulling op de landelijke Bossenstrategie moeten er minstens tien procent meer bomen worden geplant in onze gemeente. De komende vier jaar willen wij ten minste tweeduizend bomen toevoegen in onze gemeente. Alle bomen die gekapt worden moeten in de eigen gemeente gecompenseerd worden. We stimuleren de aanleg van kleine bossen (tiny forests), ook in bebouwde gebieden, zodat klimaat, geluidsoverlast, luchtkwaliteit en leefbaarheid verbeteren.

De komende vier jaar willen we ten minste tweeduizend bomen toevoegen in onze gemeente. Zo verbetert het klimaat, geluid-, luchtkwaliteit en leefbaarheid.

Stukje groen, iedereen doen!

Het weer wordt steeds extremer en onze dorpen steeds minder groen. Om onze dorpen klimaatbestendiger te maken, is het belangrijk dat er in onze dorpen veel meer ruimte komt voor groen. Met groen zorgen we voor een gezonde leefomgeving en kunnen we onszelf wapenen tegen bijvoorbeeld extreme regenbuien. Daarom willen we dat de gemeente overbodige parkeerplaatsen in de dorpen gaat omvormen naar groene perkjes en dat nieuwe of te vervangen parkeerplaatsen waar mogelijk aangelegd worden met grasbeton. De gemeente moet bovendien ruimte en steun geven aan inwoners om de eigen buurt groener te maken.

Progressief Bernheze wil van natuureducatie een vast onderdeel maken op de basisscholen in Bernheze, bijvoorbeeld door een jaarlijks bezoek aan natuurcentrum de Maashorst.

Ecologisch groenbeheer

De gemeente beheert en onderhoudt het openbaar groen op ecologische wijze, waar mogelijk. Dit is belangrijk voor de biodiversiteit. Een gedegen maaibeleid en natuurlijke begrazing zijn hiervan belangrijke voorbeelden.

Blijven investeren in de Maashorst

Met de Maashorst heeft Bernheze een deel van het grootste aaneengesloten en bijzonder waardevol

natuurgebied van Noord-Brabant binnen haar grenzen. Veel inwoners genieten van dat natuurgebied. We willen blijven investeren in de ontwikkeling van het natuurgebied en natuurcentrum de Maashorst. De grote grazers mogen blijven; er is ook nog ruimte voor bijvoorbeeld het edelhert. Paden worden verbeterd. Ingesloten en aanwezige landbouwgronden worden opgekocht en omgezet in natuur. We staan voor een gezonde balans tussen recreatiemogelijkheden en natuurontwikkeling. Er is geen ruimte voor uitbreiding van bijvoorbeeld een golfbaan.

We streven naar een bescherming en versteviging van de verbinding van de Maashorst met andere natuurgebieden zoals de Heeswijkse bossen en het Groene Woud. We willen aansluiten bij het Natuurnetwerk Brabant. Regionale samenwerking is hierover van groot belang.

Het Aa-dal ontwikkelen

Het Aa-dal is een uniek gebied met échte parels. Zeker in Bernheze. We willen blijven investeren in het Aa-dal, zodat het een uitgestrekt natuur- en struingebied wordt. De Leijgraaf en Grote Wetering verdienen een vergelijkbare aanpak.

Geen jacht meer in Bernheze

Jagen is in Bernheze niet nodig om het aantal wilde dieren in bedwang te houden. De jacht verstoort de natuur. Het schieten en opjagen van dieren is onnodig. We willen een verbod op de plezierjacht in ons buitengebied.

Water

De gemeente besproeit het openbare groen, bloembakken en perken niet meer met drinkwater, maar met opgevangen regenwater. Het gebruik van regenwater door de inwoners wordt gestimuleerd. We willen het onttrekken van grondwater voor grootschalige beregening inperken. Bij nieuwbouw van woningen wordt regenwater gebruikt voor bijvoorbeeld het doorspoelen van toiletten.

Er komt ook meer aandacht en ruimte voor waterberging en watermanagement. We leggen meer wadi's en oppervlakkige regenwateropvang aan, en we ontkoppelen de hemelwaterafvoer van het riool. Niet alleen voor nieuwbouwprojecten maar ook proactief bij bestaande gebouwen.

De gemeente besproeit het openbare groen, bloembakken en perken niet meer met drinkwater, maar met opgevangen regenwater.

Energie en afval

Besparen aanmoedigen

Alles wat niet gebruikt wordt, hoeft niet geproduceerd te worden. Daarom is het belangrijk om in te zetten op besparing van onder meer energie, warmte en afval. Door huizen goed te isoleren zorgen we ervoor dat er minder elektriciteit en/of gas nodig is om het huis te verwarmen. De gemeente gaat inwoners en bedrijven vaker helpen bij het zoeken naar oplossingen en het vinden van de juiste leveranciers. Het inrichten en openstellen van voorbeeldhuizen kan daar een middel voor zijn.

Zonnepanelen

Daken, groot en klein, zijn ideale oppervlakken om zonnepanelen te plaatsen. We willen dat de gemeente

de aanleg van zonnepanelen op daken bij particulieren en bedrijven blijft stimuleren. Zolang daken veelvuldig onbenut blijven zijn wij geen voorstander van zonneparken in weilanden.

We onderzoeken de mogelijkheden voor het creëren van lokale circuits om met lokaal opgewekte stroom (bijvoorbeeld in combinatie met accu's) voorzieningen van stroom te voorzien.

Windmolens

Een groene toekomst vraagt om een andere manier van energieopwekking. Alleen het plaatsen van zonnepanelen op daken is onvoldoende om de energievraag op te vangen.

In Bernheze zijn er meerdere beperkingen voor het plaatsen van windmolens. Voor ons staat echter vast dat het duurzaam opwekken van energie prioriteit heeft. Wij willen dat de gemeente zich inzet om te voldoen aan de taakstellingen voor duurzame energieopwekking en we sluiten de plaatsing van windmolens in Bernheze daarbij niet uit. We zoeken daarbij uiteraard wel naar de locatie met de beste balans tussen lusten en lasten en indien nodig en haalbaar kiezen we voor meer kleine windmolens in plaats van enkele grote.

Inwoners moeten serieus de gelegenheid krijgen om mee te praten over de inrichting van het gebied en mee kunnen delen in de opbrengsten.

Stroomnet

Stroom is een basisvoorziening voor alle inwoners. We zetten vaart achter de uitvoering van de Regionale Energiestrategie voor de opwekking van groene energie. Verzwaring van het energienet heeft daarbij onze absolute prioriteit.

Alleen mét inbreng van omwonenden

Bij projecten voor energieopwekking, zoals de bouw van een windmolen of de aanleg van een zonnepark, moet er ruimte zijn voor inbreng uit de omgeving én participatie door de omgeving. Inwoners moeten serieus de gelegenheid krijgen om mee te praten over de inrichting van het gebied en mee kunnen delen in de opbrengsten. We bevorderen lokaal eigenaarschap en innovatieve ideeën zoals de digitale buurtbatterij. Wij geven de voorkeur aan de aanleg van projecten voor energieopwekking door burgerinitiatieven als de Bernhezer Energie Coöperatie (BECO). Aan initiatieven waaraan omwonenden niet kunnen meedoen, wordt geen medewerking verleend.

Anders omgaan met afval

Jaarlijks produceren we heel veel afval. Steeds meer mensen doen hun best om afvalstromen goed te scheiden, zodat weggegooid spul opnieuw als grondstof gebruikt kunnen worden. Toch stijgt de rekening voor het verwerken van afval jaarlijks fors. Om hergebruik aan te blijven moedigen en de kostenstijging te beperken, willen we proberen ondernemen met andere manieren van afvalverwerking. Opties zijn bijvoorbeeld nascheiding of belonen van scheiden. De samenwerking tussen milieustraat en kringloopbedrijf wordt versterkt en het dumpen van zwerfafval wordt beter en strenger aangepakt.

Inzameling

Effectief afval scheiden is voor Progressief Bernheze een onmisbaar onderdeel van de route naar een duurzame gemeente. We willen een blijvende en duurzame inzamelingsmethode van incontinentiemateriaal in onze gemeente. Daarnaast willen we dat minimaal het PMD-afval (plastic, metaal en drankpakken) en oud papier niet alleen middels huis-aan-huis inzameling maar ook via omgekeerd inzamelen in boven- of ondergrondse containers ingezameld gaat worden (net als glas en textiel). Op deze manier hebben

kleinere huishoudens bovendien minder problemen met het opslaan van alle verschillende afvalstromen in hun huis en wordt afval scheiden verder aangemoedigd.

Regionale milieustraten

Op dit moment heeft iedere gemeente een eigen milieustraat. De milieustraat in Heeswijk-Dinther is verouderd en er moet daarom een nieuwe komen. Het bouwen en onderhouden van een milieustraat is duur. We kunnen dat samen met de buurgemeenten organiseren. Een regionale organisatie van de milieustraten, of inkoop van de milieustraat door Bernheze bij Oss, Maashorst en Meierijstad, zou een mooie eerste stap zijn.

Vuurwerkverbod

We willen in Bernheze een vuurwerkverbod. We zoeken naar een duurzaam en veilig alternatief om als gemeenschap de jaarwisseling te vieren.

ZORG DIE VERBINDT

Zorg en gezondheid

Zonder elkaar zijn we nergens. Samenleven met de mensen om ons heen geeft ons zekerheid, voldoening, een gevoel van verbondenheid. Als mensen vanuit een stevige basis de kans krijgen om actief mee te doen, dan plukken we daar allemaal de vruchten van. Progressief Bernheze wil dat de gemeente er is voor inwoners die het zwaar hebben. Daarom doen we voorstellen voor zorg waarbij de mens centraal staat. De realiteit is echter ook dat de gemeente steeds méér taken krijgt, en steeds minder geld om ze uit te voeren. Wij vinden dat inwoners daar niet voor mogen opdraaien. Het geld dat de gemeente heeft, moet in de eerste plaats gaan naar de mensen die dit het hardst nodig hebben.

Voorkomen is beter dan genezen

Inzet op preventie

Als iemand eenmaal in de problemen is beland, is het vaak lastig om weer uit de problemen te komen. Daarom moet de gemeente mensen al vroeg de helpende hand reiken en informeren over risico's. Door geld in te zetten om mensen aan het werk te houden, te voorkomen dat jeugdzorg nodig is of om te voorkomen dat mensen ongezond gaan leven, kan de gemeente verschillende zorgvragen voor zijn.

Daarnaast blijven we programma's van de GGD over preventie ondersteunen. Zo dragen we bij aan meer bewustwording over bijvoorbeeld het belang van sport en de risico's van het gebruik van tabak, alcohol en drugs.

In de programma's moet ook nadrukkelijk aandacht komen voor het belang van gezonde voeding. Progressief Bernheze wil dat meer kinderen gaan leren hoe ons voedsel gemaakt wordt door bij boeren op excursie te gaan en natuurcentrum Maashorst te bezoeken.

Rookvrije sportaccommodaties

Progressief Bernheze wil dat alle sportaccommodaties (en andere accommodaties waar veel kinderen komen) in Bernheze rookvrij zijn en dat de sportkantines een verstandig, gezond en duurzaam drank- en voedingsbeleid voeren.

Luchtkwaliteit verbeteren

De luchtkwaliteit in onze regio is niet goed. Dat hebben we maar al te hard gemerkt door de snelle verspreiding van COVID-19 en q-koorts in onze regio. Maar vervuilde lucht ontstaat ook door verkeer, houtstook en intensieve veehouderij. Progressief Bernheze streeft naar schonere lucht in Bernheze. Bernheze is ondertekenaar van het Schone Lucht Akkoord. Het doel van dit akkoord is om in 2030 minimaal 50% gezondheidswinst te behalen ten opzichte van 2016. Dit is alleen haalbaar als we actie ondernemen. Daarom willen wij inzetten op schonere auto's (door meer laadpalen) en openbaar vervoer (door elektrische (buurt)bussen), het promoten van de fiets en houtstook in onze gemeente te minimaliseren (door o.a. voorlichtingscampagnes en stookverboden).

Inwoners krijgen bij voorkeur een meerjarige indicatie binnen de Wmo. Zo krijgen onder andere mensen met een chronische ziekte meer zekerheid.

Zorg en welzijn

In de jeugdzorg is de specialist leidend

Veel jongeren hebben problemen om goed mee te doen in de samenleving. Het is belangrijk dat we deze jongeren goed ondersteunen en hulp bieden waar nodig. Daarvoor moeten jeugdzorg en de geestelijke gezondheidszorg goed met elkaar samenwerken. Bij jongeren met zwaardere problemen is het advies van de betrokken specialist leidend voor de hulp die geboden gaat worden. Het rijk moet gevraagd blijven worden om meer geld voor de jeugdzorg. We kiezen voor de beste aanbieder, niet de goedkoopste.

Meer aandacht voor mantelzorgers

Er is sprake van dubbele vergrijzing. Steeds meer mensen zijn mantelzorger voor familie en/of vrienden. De kennis en ervaring van mantelzorgers kan beter benut worden. Daarom wil Progressief Bernheze dat mantelzorgers meer betrokken worden bij bijvoorbeeld de werkzaamheden en plannen van zorginstellingen en de uitvoering van de WMO. Tegelijkertijd waken we met elkaar voor de overbelasting van mantelzorgers.

WMO en Welzijnsondersteuning

De Wegwijzer als adviesplek moet toegankelijker en efficiënter worden. We vragen de gemeentelijke Rekenkamer om de doeltreffendheid en functionaliteit te onderzoeken. De wachttijd van ONS Welzijn moet omlaag.

Inwoners krijgen bij voorkeur een meerjarige indicatie binnen de Wmo. Zo krijgen onder anderen mensen met een chronische ziekte meer zekerheid. Sociale voorzieningen zijn toegankelijk tot 150% van het sociaal minimum.

Burgerinitiatieven

Naast de welzijnsprofessionals zijn burgerinitiatieven (een initiatief of voorstel van burgers) en welzijns- en seniorenverenigingen minstens zo belangrijk voor het welzijn en de zorg voor onze inwoners. We stimule-

ren samenwerking tussen de professionals en de burgerinitiatieven, onder andere door voldoende subsidie beschikbaar te stellen en te ondersteunen in kennis en expertise.

Eén loket

Met zoveel verschillende hulporganisaties is het soms moeilijk door de bomen het bos te zien en de juiste weg naar hulp te vinden. We willen in onze gemeente één loket waar inwoners terecht kunnen met hun hulpvraag. Dat moet een fysiek loket zijn, niet alleen een telefoonnummer. Progressief Bernheze wil dat dit loket minstens eenmaal per week in elke kern fysiek te bezoeken is, bijvoorbeeld middels een inloopspreekuur in het sociaal-cultureel centrum van elke kern. Dat is laagdrempelig voor inwoners en vergemakkelijkt de samenwerking met andere organisaties en functies. Het loket zal o.a. bemenst moeten worden door OCO's (Onafhankelijk Cliënt Ondersteuners van ONS Welzijn).

We willen dat de sociale dienst zich aansluit bij het experiment waarbij mensen met een uitkering het inkomen uit een (bij)baan gedeeltelijk mogen behouden.

Dementievriendelijke gemeente

Het aantal mensen met dementie neemt toe en mensen om langer zelfstandig te wonen. Wij hebben de ambitie om een Dementievriendelijke gemeente te worden, met een publieke ruimte die goed op hen is ingericht. Het aantal mensen met dementie neemt toe. Om deze mensen en hun naasten zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, streven we naar een publieke ruimte die goed op mensen met dementie is ingericht. Daarnaast is het onze ambitie om zo snel mogelijk te voldoen aan de voorwaarden voor het certificaat Dementievriendelijke Gemeente.

Leven in vrijheid

Mensen met een beperking of zorgvraag moeten volledig mee kunnen doen in de samenleving. In Bernheze is leven in vrijheid de standaard. Initiatieven die hieraan bijdragen ondersteunen we van harte en we zorgen dat ze de ruimte krijgen. Denk hierbij aan zorgboerderijen in het buitengebied, maar ook alternatieve vormen voor opvang/dagbesteding in de jeugdzorg, GGZ, gehandicaptenzorg en sociaal domein.

Gelijke kansen

De sociale dienst helpt

De sociale dienst van Bernheze wordt uitgevoerd door buurgemeente Meierijstad. De sociale dienst helpt mensen aan werk en zorgt wanneer nodig voor een uitkering. Progressief Bernheze wil dat de sociale dienst dat doet door te stimuleren, begeleiden en belonen. Er wordt gewerkt vanuit vertrouwen en nabijheid. De sociale dienst komt naar de dorpen toe om met inwoners te praten en houdt spreekuur in de gemeenschapshuizen.

Werken loont

We willen dat de sociale dienst zich aansluit bij het experiment waarbij mensen met een uitkering het inkomen uit een (bij)baan gedeeltelijk mogen behouden (regelarme bijstand). Ook het doen van vrijwilligerswerk wordt aangemoedigd in samenwerking met het al bestaande vrijwilligerspunt. Het vrijwilligerspunt is spil in het web bij het vinden van passend en zinvol vrijwilligerswerk.

Schulden worden weggewerkt

Schulden drukken zwaar op het leven van mensen en staan een betere toekomst in de weg. Progressief Bernheze wil mensen helpen bij het wegwerken van grote schulden. Bijvoorbeeld door in samenwerking

met partijen als Schuldhulpmaatje schulden in beeld te brengen en te experimenteren met het overnemen van schulden. Ook willen wij dat mensen met financiële problemen geholpen worden om mee te kunnen (blijven) doen in het lokale verenigingsleven, zodat zij kunnen blijven genieten van sport, muziek en cultuur. De drempel voor armoedebelaid zetten we op 150% van de bijstandsnorm.

Alert op armoede

Onderwijzers staan dicht bij onze kinderen. Het onderwijs vervult dan ook een belangrijke rol bij het signaleren van armoede en het vergroten van de kansen van ieder kind. We willen met schoolbesturen en docenten in gesprek over het bestrijden van armoede en het vergroten van kansengelijkheid en zorgen dat ieder kind de kans heeft om mee te doen bij sport- en muziekverenigingen.

Arbeidsmigranten en statushouders doen mee

De Nederlandse economie heeft arbeiders uit andere landen nodig om te blijven draaien. Mensen die onze (gemeentelijke) economie komen versterken, verdienen een eerlijke behandeling en goede huisvesting. We willen ervoor zorgen dat arbeidsmigranten en statushouders de weg kennen in onze dorpen en volwaardig mee kunnen en gaan doen in het verenigingsleven.

Vooroordelen en discriminatie bestrijden

In onze dorpen krijgt iedereen gelijke kansen. Vooroordelen en discriminatie zorgen voor ongelijkheid en hebben geen plaats. De gemeente gaat hierover in gesprek met het lokale onderwijs, bedrijfs- en verenigingsleven.

Inclusiviteit en toegankelijkheid

We maken werk van échte inclusiviteit en toegankelijkheid. De gemeente werkt hiervoor nauw samen met de professionele instanties, zij weten wat er nog moet gebeuren.

Inclusiviteit is de standaard: geen plan zonder inclusiviteitscheck. We staan in onze gemeente voor de rechten van vrouwen en mensen uit de regenbooggemeenschap. We pakken discriminatie en straatintimidatie hard aan, overal in de samenleving. Iedereen moet ongestoord en met een veilig gevoel over straat kunnen. Onze boa's kunnen hierin een belangrijke rol spelen.

We verbeteren de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen, voorzieningen, speeltuinen, en (digitale) informatie voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke, psychische of sociale beperking.

**We maken werk van echte inclusiviteit en toegankelijkheid. |
De gemeente werkt hiervoor nauw samen professionele instan-
ties, zij weten wat er nog moet gebeuren.**

VEILIG OP WEG

Mobiliteit en infrastructuur

Bereikbaarheid en verbinding met de voorzieningen zijn belangrijke voorwaarden voor een toegankelijke gemeente. Goede infrastructuur, veilige fietspaden en wandelroutes en openbaar vervoer die woonwijken verbinden met scholen, zorg, sport en recreatie kunnen niet ontbreken in Bernheze.

Fietsen en wandelen

Kiezen voor de fiets¹

Wij willen dat fietsen gestimuleerd wordt als alternatief voor de auto. De auto als vervoermiddel inruilen voor de fiets zorgt ervoor dat mensen gezond blijven, er minder schadelijke stoffen uitgestoten worden én er minder ruimte nodig is voor parkeerplaatsen. We verbeteren de fietspaden in en tussen de dorpen en zorgen ervoor dat ieder dorp aangesloten wordt op één van de regionale fietssnelwegen op een traject dat veel gebruikt wordt door inwoners (bijvoorbeeld Loosbroek en Heeswijk-Dinther aangesloten op Veghel). De belangrijkste straten van onze dorpen worden fietsvriendelijk gemaakt met een andere inrichting van de weg en meer stallingsmogelijkheden. Fietsvriendelijk betekent ook dat de verharding (kwaliteit, vlakheid, gelijkmatigheid) in orde moet zijn. In alle dorpen willen wij zorgen voor goede fietspaden of fietsstraten tussen woonwijken en voorzieningen als sportverenigingen, scholen en winkels.

Op plekken waar veel gefietst wordt en dit niet veilig genoeg is, willen we verlichting toevoegen en vrijliggende fietspaden of fietsstraten realiseren. Bijvoorbeeld in de dorpskern van Heesch en Nistelrode (randweg), bij realisatie van een vierde poot van het Retsel, en op sommige plekken in het buitengebied. Rondom scholen willen we een autoluwe straat of vrijliggend fietspad.

Vrijliggende fietspaden in het buitengebied heeft wat ons betreft veel potentie op het gebied van duurzaamheid. Het gaat dan met name over schoolgaande jeugd en forensen die met een elektrische fiets of

¹In 2023 heeft Progressief Bernheze het rapport "[Aangenaam fietsen](#)" aan de betreffende wethouder aangeboden. In dat rapport doen we aanbevelingen om Bernheze voor voetgangers en fietsers veiliger en aantrekkelijker te maken. Bekijk het rapport hier.

speed-pedelec naar hun werk gaan.

Wandelen

Op veel plekken in Bernheze is het heerlijk wandelen en struinen. Op andere plekken voelen mensen zich onveilig tijdens het wandelen. Progressief Bernheze wil dat er in de dorpskernen genoeg ruimte gemaakt wordt voor wandelaars en wil dat er in natuurgebieden zoals het Aa-dal en de Maashorst geïnvesteerd wordt in goede wandelpaden. In elke kern moet minimaal één korte route of ommetje toegankelijk zijn voor rolstoelen en rollators. In die route dienen voldoende rustpunten te zijn met bankjes, waardoor ook het sociale contact vergroot kan worden. Op plekken in het buitengebied waar veel gewandeld wordt maar waar dit nog niet veilig kan, willen we dat er veilige paden worden aangelegd en bankjes als rust- en ontmoetingsplek.

Gedrag

Heel veel onveiligheid wordt veroorzaakt door gedrag; te hard rijden, parkeren op stoepen, etc. Niet al het gedrag is te ondervangen met inrichtingsmaatregelen. Daarom is voorlichting over en handhaving op verkeersgedrag nodig.

Verkeerseducatie en verkeersprojecten op scholen willen we ondersteunen. Ook de afdeling VVN-Maasland willen we blijvend ondersteunen met subsidie.

Nieuwbouwwijken

Bij nieuwbouw of herinrichting hebben we al in de ontwerpfase aandacht voor duurzame verbindingswegen en ontsluitingsroutes (zoals (snel)fietspaden). De aanleg hiervan hoort bij de eerste fase van het bouwproject. We accepteren het niet meer als een veilige fietsverbinding met de voorzieningen (zoals scholen, sportvoorzieningen en winkels) pas in de laatste fase van de bouw van een nieuwe wijk gerealiseerd wordt.

Bij de aanleg van de Heeswijkse Akkers en het sportpark in Heeswijk-Dinther is een veilige ontsluiting voor wandelaars en fietsers dan ook prioriteit in fase 1. Er moet bovendien op korte termijn een veilige verbinding komen voor fietsers en wandelaars tussen De Erven en voorzieningen in de dorpskern in Heesch.

Minder auto's

Onze kernen worden alleen bereikbaar voor bestemmingsverkeer. Binnen de bebouwde kom zijn alle wegen 30 km/uur. We bereiden onze kernen voor op minder auto's en bij nieuwbouw hanteren we een lagere parkeernorm. Onze dorpscentra hebben voldoende parkeercapaciteit, er komen geen parkeerplekken bij en overvloedige parkeerplaatsen gaan we vergroenen. We stimuleren het gebruik van deelauto's en faciliteren de voorzieningen die daarvoor nodig zijn.

Samenwerking andere gemeenten

Bernheze moet samenwerken met omliggende gemeenten bij het realiseren van visies op verkeersbewegingen om te voorkomen dat keuzes van andere gemeenten (negatieve of onverwachte) invloed hebben op het verkeer in onze kernen.

Openbaar vervoer

Busverbindingen

Busverbindingen zijn een belangrijke manier voor mensen zonder auto, om zich te verplaatsen naar andere dorpen of steden. We vinden het belangrijk om deze in stand te houden. Snelle busverbindingen naar Oss, 's-Hertogenbosch, Veghel, Uden en Eindhoven zijn nodig. Buurtbussen rijden rechtstreeks tussen de kernen.

Hubs voor OV-fietsen

Progressief Bernheze staat voor een groene en bereikbare gemeente waarin iedereen makkelijk kan meedoen. Daarvoor is slimme mobiliteit nodig. Mensen die met het openbaar vervoer onze dorpen willen bereiken zijn voor het traject van trein tot dorp aangewezen op de bus of deel-auto. Progressief Bernheze wil de opties voor dit natransport verruimen door in de kernen Heesch en Nistelrode een hub voor de OV-fiets te realiseren, op een centraal punt. Deze deelfietsen maken het openbaar vervoer veel aantrekkelijker.

LEEFBARE BUURTEN & VERBONDEN BURGERS

Leefbaarheid, sport en voorzieningen

Iedereen moet de huur en de boodschappen kunnen betalen. Maar een goed leven draait om meer dan het einde van de maand halen. Sporten, lezen, leren, werken en mensen ontmoeten – dat hoort bij een goed bestaan. En het mooie is: hoe meer mensen kunnen meedoen, hoe sterker de samenleving is. Wij willen dat onze gemeente dit enorme potentieel benut. Daarom doen we voorstellen voor voorzieningen waarbij de mens centraal staat, willen we dat elk kind dezelfde kansen heeft om te kunnen sporten en willen we goede ondersteuning voor mensen bij wie het leven tegenzit.

Wij geloven in een stevige basis voor iedereen. Een inkomen waarmee je het einde van de maand haalt, een dokter als je ziek wordt, een goede opleiding voor jou en je kinderen – dat zijn geen extra's maar minimale zekerheden waar iedereen recht op heeft. Net als sporten om gezond te blijven, reizen voor een betaalbare prijs en een veilige omgeving waar jij je op je gemak voelt.

Goede publieke voorzieningen zijn een harde voorwaarde voor een sterke samenleving. Het moeten de plekken worden waar iedereen elkaar weer tegenkomt. Zorg die niet werkt vanuit een ingewikkeld stelsel, maar vanuit de mens en gemeenschap. Onderwijs waarin ieder kind en elke jongere dezelfde kansen krijgt.

Onderwijs

Ruimte voor onderwijs

We streven naar een goede verdeling van basisscholen in de kernen. Bij de aanleg van nieuwe wijken wordt de bereikbaarheid en de beschikbaarheid van basisscholen overwogen. Het is nodig om de basisscholen in Heesch beter te verdelen, middels een (brede) basisschool in de wijk De Erven.

Er is in Bernheze (Heesch) ruimte voor middelbaar onderwijs. We zetten ons in voor het behoud hiervan.

Sport, kunst en cultuur

Verenigingen ondersteunen

Verenigingen vervullen een belangrijke rol in onze dorpen. Sportverenigingen zijn dé plek om elkaar te ontmoeten en een praatje te maken. Een goede sportclub brengt een heel dorp of een hele buurt bij elkaar. Culturele verenigingen zorgen ervoor dat mensen op een laagdrempelige manier dichtbij kennis kunnen maken met muziek, kunst en cultuur. Tegelijkertijd hebben verenigingen te maken met veel uitdagingen waarbij ze ondersteuning kunnen gebruiken. Progressief Bernheze wil dat de gemeente daarbij gaat helpen. We bieden blijvende ondersteuning aan verenigingen voor sport en amateurkunst in onze dorpen en we zorgen voor goede, duurzame (sport)accommodaties. We zetten ons actief in om het Sportakkoord na te komen.

Daarnaast moeten er binnen de gemeente kansen zijn voor verenigingen om hun subsidies aan te vullen met inkomsten die zij vergaren uit werkzaamheden (door vrijwilligers) voor en in de gemeente. Dit sluit aan bij de doelen in het Breed Maatschappelijk Beleid, en het kan de gemeente bovendien besparingen opleveren ten opzichte van dure uitbestedingen.

We streven naar een efficiënter gebruik van voorzieningen door dubbele of multifunctionele bezetting, van bijvoorbeeld sportzalen en velden.

Kunst in de openbare ruimte

We bieden financiële ondersteuning voor kunst- en cultuurprojecten in onze dorpen. We stimuleren vooral de initiatieven die door jongeren worden opgezet of die in relatie staan tot de natuur. We staan voor de Bernhezer Kunstkring en wat zij organiseert alsook het kunstfestival KUL (Kunstenfestival Loosbroek).

Een sport- en culturaanbod voor iedereen

Sport en cultuur zijn belangrijk en moeten voor iedereen toegankelijk zijn, vóóral voor kinderen. Geldgebrek of het hebben van een beperking mag nooit een argument zijn om niet te sporten of geen instrument te leren bespelen. Daarom willen we de mogelijkheden tot ondersteuning voor deze mensen en kinderen beter onder de aandacht brengen en uitgebreid worden.

Verenigingen die willen starten met het aanbieden van sport voor mensen met een beperking of hun accommodatie beter toegankelijk te maken, worden hierin ondersteund.

Programma's die mensen uitnodigen om laagdrempelig kennis te maken met muziek, kunst en cultuur worden op weg geholpen.

We streven naar een efficiënter gebruik van voorzieningen door dubbele of multifunctionele bezetting bijvoorbeeld van sportzalen en -velden voor dagactiviteiten of recreatief gebruik.

Ruimte voor cultuur, muziek en sport op school

Er wordt niet optimaal gebruikgemaakt van mogelijkheden en budgetten voor scholen en aanbieders om kinderen kennis te laten maken met cultuur, muziek en sport. We willen met de scholen dit aanbod vergroten. Naast de combinatiefunctionarissen voor sport investeren we extra in een (lokaal) cultureel en muzikaal programma voor kinderen op scholen, in samenwerking met de lokale muziekverenigingen en o.a. Muzelinck. Ook ontwikkelen we een programma waarin kinderen meer leren over natuur, duurzaamheid en klimaat. Een jaarlijks bezoek door de basisscholen aan natuurcentrum De Maashorst is daar onderdeel van.

Monumenten en erfgoed

Monumenten zijn belangrijke schakels voor de cultuur in onze dorpen. Kerken, kloosters, het landschap en ander erfgoed (Kilsdonkse molen, Windlust, De Berkt, Kasteel Heewijk, etc.) zijn niet uit onze dorpshart weg te denken en we dragen hier dan ook zorg voor.

Samen met de eigenaren van erfgoed creëren we een visie voor behoud, om te voorkomen dat erfgoed verdwijnt. De erfgoedvisie is wat ons betreft te mager en biedt geen garantie voor behoud.

We ondersteunen projecten die in samenwerking tussen culturele organisaties (zoals De Heerlijkheid Heeswijk- Dinther) ontstaan. We helpen belangrijke parels als de Abdij en het Kasteel met het toekomstbestendig maken van hun organisatie. Bij gezichtsbepalende gebouwen die leeg komen te staan, zoals de kerk van Heeswijk, gaan we actief op zoek naar mogelijkheden voor een passende invulling die de toekomst van het gebouw veiligstelt.

Veiligheid

Weerbaarheid en zelfredzaamheid

Sociale veiligheid door samen te werken

De veiligheid en het gevoel van veiligheid nemen toe als de politie en handhaving zichtbaar aanwezig zijn. We kennen goede voorbeelden van buurt-apps die daar mede voor zorgen. Om goed op lokale problemen in te kunnen spelen is het daarom van belang dat de politie in gesprek blijft gaan met de gemeente, welzijnswerkers en inwoners van de buurten. Progressief Bernheze blijft zich dan ook hard maken voor voldoende wijkagenten én (groene) BOA's in Bernheze.

Bewustwording en bestrijding ondermijning

Criminelen gebruiken steeds weer nieuwe manieren om onze samenleving te ondermijnen. Om ondermijning tegen te gaan is het belangrijk dat criminele activiteiten ontdekt en aangepakt worden. Daarom wil Progressief Bernheze onder andere dat er in de regio geïnvesteerd blijft worden in handhavingscapaciteit en voorlichting. Ook het zorgen voor een leefbaar en levendig buitengebied is belangrijk om criminele activiteiten te voorkomen.

Samen redzaam

In onze gemeente zijn er veel lokale netwerken, groot en klein, die als doel hebben om elkaar te helpen. Samen kom je verder en waar de één iets tekort heeft, heeft de ander iets over. Deze netwerken en dorpsinitiatieven zijn van onschatbare waarde. We ondersteunen daarom het voortbestaan van deze initiatieven (zoals Lichtpunt en Samen Heesch) en het opstarten van nieuwe initiatieven zoals voorzorgcirkels in de wijken. We letten er op dat ze elkaar aanvullen en niet teveel overlappen.

Lokale netwerken

Sociale veiligheid door samen te werken

De veiligheid en het gevoel van veiligheid nemen toe als de politie en handhaving zichtbaar aanwezig zijn. We kennen goede voorbeelden van buurt-apps die daar mede voor zorgen. Om goed op lokale problemen in te kunnen spelen is het daarom van belang dat de politie in gesprek blijft gaan met de gemeente, welzijnswerkers en inwoners van de buurten. Progressief Bernheze blijft zich dan ook hard maken voor voldoende wijkagenten én (groene) BOA's in Bernheze.

Burgerinitiatieven

De samenleving kan niet zonder bewonersinitiatieven, vrijwilligers, lokale netwerken en maatschappelijke organisaties. We willen meer vertrouwen, samenwerking en ondersteuning vanuit de gemeente voor alle goede ideeën die vanuit de samenleving zelf ontstaan. De gemeente ondersteunt daarom burgerinitiatieven professioneel en structureel en betreft dorpsraden en bewonersgroepen actief bij besluitvorming.

EEN BREDE BLIK

Bestuurlijke zaken en beleid

Goede ideeën stoppen niet bij de voordeur; ze ontstaan in de haarvaten van onze dorpen. Vaak weten inwoners zelf het beste wat er nodig is om hun buurt fijner, groener of socialer te maken. Progressief Bernheze wil dat de gemeente een partner is die naast deze initiatiefnemers staat, in plaats van een instantie die vanaf afstand regels oplegt. Door inwoners al in een vroeg stadium bij plannen te betrekken en hen de ruimte te geven om hun eigen leefomgeving vorm te geven, bouwen we aan een gemeente die echt van ons allemaal is.

Tegelijkertijd moeten we eerlijk zijn over de toekomst. De wereld om ons heen verandert en de taken van de gemeente worden steeds groter en complexer. Om krachtig te blijven, moeten we de verbinding zoeken: met onze buurgemeenten voor een sterke regio, maar vooral met de eigen dorpskernen. Wij kiezen voor een bestuur dat transparant is over de financiën, investeert in lokale werkgelegenheid en gastvrijheid toont aan hen die elders hun thuis zijn verloren. Met een brede blik kijken we over de grenzen van vandaag heen, om Bernheze ook voor de volgende generaties sociaal en vitaal te houden.

Samenwerken

Samen plannen maken

Veel mensen hebben goede ideeën om hun dorp fijner te maken. Vaak passen die plannen ook prima in de doelen die de gemeente heeft. Toch botsen inwoners wanneer zij deze ideeën willen uitvoeren nog te vaak op de gemeente die niet mee wil denken of werken. Een inwoner of organisatie met goede plannen voor het bouwen van betaalbare woningen of het vergroenen van een buurt moet kunnen rekenen op hulp.

We willen daarvoor onderzoeken of we met dorps- of wijkbudgetten kunnen gaan werken, waarbij we met duidelijke maar minimale spelregels dit soort initiatieven kunnen ondersteunen.

Vroeg meepraten

Door met verschillende mensen over een onderwerp te praten komen de beste voorstellen op tafel. Daarom willen we dat inwoners zo vroeg mogelijk in het proces van plannen maken, uitgenodigd worden om mee te denken. Daarmee spelen we ook in op de “uitnodigingsplanologie” van de Omgevingswet. We willen bovendien dorpsraden actief betrekken bij besluitvorming. Dit is belangrijk om de eigen identiteit per kern te behouden.

Samen wijken inrichten

Bij nieuwe bouwplannen voor wijken én bij herinrichting van bestaande wijken gaan we met de buurt in gesprek over de wensen en mogelijkheden voor de inrichting en het onderhoud van hun buurt. We willen buurtbewoners meer ruimte geven bij de inrichting van hun straat en stimuleren dat buurtbewoners hun eigen wijk onderhouden. Daar krijgen ze steun bij (financieel, deskundigheid, materialen).

Ongeacht de financiële staat van de gemeente, bezuinigen we als gemeente niet op onderwijs, toegankelijkheid van sportclubs, de bieb en een gedegen uitvoering van de WMO.

Een aanspreekpunt voor elk dorp

Vijf verschillende dorpen vormen samen de gemeente Bernheze. Elk dorp heeft zijn eigen structuren. Door de toegenomen afstand en te weinig eigenaarschap weten ambtenaren en bestuurders steeds minder goed de weg in de dorpen. We willen dat ambtenaren vaker vanuit dorpshuizen gaan werken, dat dorpsraden versterkt worden en dat ieder dorp een eigen ‘dorpswethouder’ als aanspreekpunt blijft houden. Door te investeren in de sterke dorpen, een goede sociale structuur en een sterkere gemeenschapsopbouw zorgen we ervoor dat onze dorpen ook in de toekomst nog levendig zijn.

Bestuur en financiën

Bernheze als zelfstandige gemeente

In 1994 is Bernheze ontstaan. De afgelopen 30 jaar heeft Bernheze op veel onderwerpen bewezen een goede gemeente voor haar dorpen en inwoners te zijn. De afgelopen periode wordt het echter almaar duidelijker dat het voor de gemeente Bernheze moeilijker is om zelf goed te blijven zorgen voor haar dorpen en inwoners. Steeds meer vragen kunnen niet in het gemeentehuis beantwoord worden en financieel wordt het steeds moeilijker. De gemeenten rondom Bernheze worden steeds groter, en als kleine gemeente hebben we in de regio bestuurlijk en ambtelijk steeds minder invloed.

Wat ons betreft is Bernheze een zelfstandige gemeente zo lang dat verantwoord kan, maar als de kwaliteit van de dienstverlening voor onze inwoners en het financiële voortbestaan van de gemeente teveel in het gedrang komen, dan ondersteunt Progressief Bernheze het idee van een herindeling van de gemeente Bernheze. Op die manier kunnen onze dorpen weer deel gaan uitmaken van een sterke gemeente die de kennis en expertise heeft om initiatieven verder te brengen, zonder afbreuk te doen aan de eigenheid van de dorpen. De wens van de inwoners van de dorpen is leidend bij de vraag op welke manier een herindeling plaats moet vinden.

Gezonde en transparante gemeentefinanciën

De gemeente Bernheze is altijd zorgvuldig met haar huishoudboekje omgegaan. Dat moet zo blijven. Toch zijn de uitdagingen in de toekomst groot. Landelijk wordt er gemorreld aan de bedragen die gemeenten ontvangen en de taken van gemeenten worden steeds groter. Om die taken goed uit te kunnen

blijven voeren en ervoor te zorgen dat onze dorpen er ook in de toekomst nog netjes bij liggen, kan het nodig zijn om gemeentelijke belastingen te verhogen. Uitgangspunt daarbij is wat Progressief Bernheze betreft dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en investeringen verstandig gedaan worden. Voor inwoners die om financiële redenen moeite hebben om hun belastingen te kunnen betalen blijft de gemeente de mogelijkheid tot kwijtschelden bieden en onder de aandacht brengen.

We steken het beschikbare geld voor de interne organisatie voornamelijk in voorzieningen en niet in het ambtelijk apparaat. We willen daarom bijvoorbeeld terug naar maximaal 3 wethouders. We beperken bovendien de tijdelijke inhuur van mensen bij de gemeente zo veel mogelijk, en geven de voorkeur aan eigen expertise en goede vaste banen binnen de gemeentelijke dienst.

Ongeacht de financiële staat van de gemeente, bezuinigen we als gemeente als het aan Progressief Bernheze ligt niet op onderwijs, toegankelijkheid van sportclubs, de bibliotheek, en een gedegen uitvoering van de WMO.

Transparantie verlening van subsidies

Met subsidies worden vaak goede initiatieven ondersteund. Vrijwilligers zijn immers de smeerolie van de samenleving. We willen dat de regels voor subsidies geëvalueerd en vernieuwd worden zodat ze eerlijker en transparanter worden. Subsidie verstrekken gebeurt op basis van een duidelijk doel.

We willen de samenwerking tussen ondernemers en organisaties in de dorpen faciliteren, het organiseren van gezamenlijke activiteiten op dorpspleinen stimuleren en leegstand tegengaan.

Economie en arbeidsmarkt

Innoveren met de regio

Bernheze is onderdeel van de regio Noordoost Brabant en Agrifood Capital, een regionaal samenwerkingsverband van onderwijsinstellingen, bedrijven en overheden waarin gewerkt wordt aan het versterken van onze regio. We willen de samenwerking in Agrifood Capital vooral benutten om de noodzakelijke innovatie op het gebied van landbouw en voedsel te stimuleren. We willen inwoners, ondernemers en andere organisaties uitdagen om aan te haken en we ondersteunen initiatieven uit onze gemeente op dit gebied.

Samenwerken aan levendige dorpscentra

Voor de lokale ondernemers en organisaties zorgen in onze dorpen voor de nodige levendigheid en activiteiten. We willen de samenwerking tussen ondernemers en organisaties in de dorpen faciliteren, het organiseren van gezamenlijke activiteiten op dorpspleinen stimuleren en leegstand helpen tegengaan. Een ondernemersfonds is daarvoor mogelijk een goed middel.

Heesch-west als plek voor lokale bedrijven

De bedrijventerreinen in de dorpen groeien uit hun jasje. Steeds vaker krijgen lokale ondernemers te maken met ruimtegebrek en verder groeien op het lokale bedrijventerrein is door de geringe ruimte en afstand tot de dorpen niet mogelijk of gewenst. Daarom willen we dat bedrijventerrein Heesch-West daarvoor een groot deel van haar ruimte gereserveerd houdt.

Inzetten op werk

De drempels om aan het werk te komen zijn soms hoog. Om mensen met een moeilijke positie op de arbeidsmarkt op een goede manier aan het werk te helpen wil Progressief Bernheze nog meer inzetten op

persoonlijke begeleiding. Wij willen mensen die hulp kunnen gebruiken helpen om werk te vinden en werk te houden. De inzet van jobcoaches kan daarvoor een goed middel zijn. Daarnaast willen wij graag samen met het bedrijfsleven zorgen voor voldoende stage- en werkervaringsplaatsen in onze gemeente en regio.

Migratie

Arbeidsmigranten

De Nederlandse economie heeft arbeiders uit andere landen nodig om te blijven draaien. Dat geldt zeker ook voor onze gemeente. Mensen die onze economie komen versterken, verdienen eerlijke behandeling en goede huisvesting. Huisvestingsprojecten waarbij de huisbaas ook de baas is op de werkvloer vinden

We stimuleren projecten waarbij statushouders aan het werk kunnen.

wij ongewenst. Arbeidsmigranten moeten veilig en gezond kunnen wonen en werken. We zetten ons als gemeente in om overlast te beperken en veiligheid te waarborgen.

Arbeidsmigranten die hun baan verliezen en daardoor ook hun woning, helpen we bij terugkeer naar hun thuisland als de werkgever of het uitzendbureau dat niet doet. We gaan uitbuiting van arbeidsmigranten tegen, door misstanden te signaleren en samen met andere instanties aan te pakken.

Statushouders

Niet overal ter wereld is het zo prettig wonen als in Bernheze. Voor mensen die gevlucht zijn moet plek zijn in Nederland. Progressief Bernheze wil dat Bernheze haar verantwoordelijkheid neemt en statushouders die hier een huis vinden hartelijk ontvangen, als de gastvrije gemeente die wij zijn. Samen zorgen we ervoor dat nieuwe Bernhezenaren mee kunnen doen in het lokale dorps- en verenigingsleven. We komen onze afspraken over het huisvesten van statushouders na en doen wanneer nodig een stap extra. Daarbij is op voorhand geen enkele kern uitgesloten.

We stimuleren projecten waarbij statushouders aan het werk kunnen. De gemeente bemiddelt om nieuwkomers zo snel mogelijk aan een betaalde werkplek te helpen.

Asielmigranten en Oekraïense vluchtelingen (RTB)

Progressief Bernheze vindt dat mensen die vluchten van huis en haard op een veilige plek terecht moeten kunnen komen. We willen dat Bernheze haar verantwoordelijkheid neemt en vluchtelingen hartelijk ontvangt, als de gastvrije gemeente die wij zijn. Het realiseren van een AZC en woonruimte voor Oekraïense vluchtelingen in onze gemeente gebeurt altijd in samenwerking met inwoners/buurtbewoners.

Internationale samenwerkingen

Steun voor internationale hulp

Veel inwoners uit onze gemeente dragen ook elders in de wereld hun steentje bij. Op die manier maken zij het leven van mensen die hulp nodig hebben, mooier en gemakkelijker, en nemen zij belangrijke ervaringen en levenslessen mee terug naar onze dorpen. We willen dat de gemeente deze activiteiten steunt én het delen van ervaringen aanmoedigt. De gemeente blijft haar steentje financieel bijdragen met een budget per inwoner voor lokale organisaties actief in ontwikkelingslanden.

ONZE KIESLIJST

Kelly Baarslag
Heesch

Lijsttrekker

Als lid van de debatclub op de middelbare school wist Kelly het al: als je wilt dat er iets verandert, moet je zelf in actie komen. Als kind droomde ze ervan om banketbakker of burgemeester te worden. Nu werkt ze als veiligheidskundige bij BrabantZorg.

De eenvoud en concreetheid van de gemeentepolitiek – elke inwoner merkt de gevolgen ervan in het dagelijks leven – motiveren haar. Zo zet ze zich in om de wereld een stukje mooier te maken voor haar twee jonge kinderen.

Kelly is lijsttrekker van Progressief Bernheze bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.

Gertjan Witteveen
Heeswijk-Dinther

Nr. 2

Gertjan is een betrokken inwoner van Heeswijk-Dinther en volgt de fractie van Progressief Bernheze al jaren met enthousiasme. Als bestuurslid van sociaal cultureel centrum Servaes zet hij zich in voor een bruisend verenigingsleven en sterke sociale samenhang in het dorp.

Gert-Jan is kandidaat-raadslid voor Progressief Bernheze bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.

Kitty van Rooij
Heesch

Nr. 3

Kitty voelt zich sterk verbonden met haar medemens en de natuur. Sinds 2015 woont ze in Heesch, waar ze zich helemaal thuis voelt. Als oma droomt ze van een lievere, socialere en groenere wereld voor haar kleinkinderen. Daarom is Progressief Bernheze voor haar een vanzelfsprekende keuze.

Kitty is op dit moment lid van de commissie bestuur en maatschappij en is kandidaat-raadslid voor Progressief Bernheze bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.

**Bram Biekens
Heesch**

Nr. 4

Als jonge vader wil Bram de wereld een betere plek maken dan hij hem aantrof. Klimaatverandering en de landbouwtransitie motiveren hem in het bijzonder om zijn steentje bij te dragen in de gemeente.

Bram is op dit moment lid van de commissie ruimte en leefbaarheid en is kandidaat-raadslid voor Progressief Bernheze bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.

**Jesse Jansen
Heesch**

Nr. 5

Vlug van geest en niet bepaald een stilzitter. Jesse is een kei in organiseren en netwerken. Zijn enthousiasme voor de lokale politiek werkt aanstekelijk en hij is goed in het helder verwoorden van onze standpunten en ambities.

Jesse is op dit moment gemeenteraadslid namens Progressief Bernheze en voert het woord over bestuurlijke en ruimtelijke zaken.

Als Progressief Bernheze mee gaat doen in een coalitie, is Jesse kandidaat-wethouder.

**Katja Brooijmans
Heeswijk-Dinther**

Nr. 6

Hoog werktempo, hoge output, dat is Katja. Structuur aanbrengen in complexe onderwerpen is haar niet vreemd. Met haar jarenlange inzet voor de Heeswijkse fanfare, kunstbeleving en ontmoeting is ze een bekend gezicht in onze gemeente.

Onderwerpen als ongelijke kansen, asociaal gedrag en het moeizame functioneren van het ambtelijk apparaat deden haar besluiten lid van Progressief Bernheze te worden. Ze laat zich graag inspireren door wakkere mensen als schrijver-historicus Rutger Bregman, maar ook door programma's als het Filosofisch Kwintet en Buitenhof.

Naast Katja's vele (bestuurlijke) vrijwilligerswerk, werkt zij als beleidsmedewerker bij de gemeente Oss.

Bellinda van der Helm
Heesch

Nr. 7

Op de bres voor armoede, maatschappelijke problemen en gelijkheid. Als kind uit een rood nest is het haar tweede natuur. Bellinda heeft een hoop politieke en bestuurservaring. Zo is ze voormalig voorzitter van COC Noordoost-Brabant en van de hockeyclub.

Bellinda is op dit moment lid van de commissie maatschappij en bestuur namens Progressief Bernheze.

Ellen Neelen
Heesch

Nr. 8

Met een helder hoofd en een warm hart, is de lijfspreuk van Ellen. Geboren en getogen in Heesch, draagt ze de samenleving van Heesch een warm hart toe. Al vanaf jeugdige leeftijd is ze actief in de gemeenschap.

Begonnen in het jeugdwerk waar ze jaren actief is geweest.

Ellen is op dit moment gemeenteraadslid namens Progressief Bernheze en voert het woord over bestuurlijke en maatschappelijke zaken.

Verantwoording

Dit verkiezingsprogramma is geschreven door de Programmacommissie van Progressief Bernheze, te weten voorzitter Sjaak Groen, Kelly Baarslag, Bram Biekens, Klaas Steur en Gertjan Witteveen. Vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering van Progressief Bernheze op 24 november 2025.